

Zörgögt!

Minden reggel megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand, 64-66 Telefonszám: 61

Előfizetési árak: Évente 350 lej, félévre 180 lej, negyedévre 90 lej, havonta 30 lej, egy hétre 7 lej

Első évfolyam — 8. szám

Szombat

Cluj-Kolozsvár, 1932. június 25

Világosság

A sűrű köd, az elemek zürzavara, a teljes káosz tömkelegéből lassanként kibontakozik, kikristályosodik, az ország politikai helyzetének látható képe. Jön a derengő hajnal, közeledik az éltető világosság. A sötét felhők, amik a gözölgő, terhes párakból összeverődve, rémült fejünk felé tornyosultak, lassanként eloszlanak, elszállnak, szétfoszlanak s alattuk reménykeltő színekben kezd kisugározni a derült, tiszta, szabad boldogulat. A koldusbotra jutott, éhez, síró, kétségbeesésbe hajszolt Erdély felett a pártok és szemlék pusztító csatája után végre kitisztul az ég és fölragyog a termelés és fejlődés melegt árasztó napja.

Földalatti erők vulkanikus kitörése lehetett ez az ádáz küzdelem, ami a kapzsi, pénzt és hatalmat áhító önzés és a béketűrő, lemondó, némán szenvedő áldozatkészség vívott egpmással itt az országban a különböző nemzetek, fajok földjén. Ez a küzdelem titáni erőpróbája volt az itt élő és megpihenni kénytelen, együttélésre és együttes pusztulásra ítélt népeknek. És most amikor egyidőre szélesed és nyugalom ígérete kecsegtet, még erősebben és sokkal megértőbben kell összefognunk, hogy gyűlöletet, önzést és hatalmi vágyat leküzdve, ujult erővel kezdhezzünk neki az áldásos, teremő munkának, a dudvás, legázolt és bitangjára hagyott föld új ásókkal és kapákkal való, termékenységet hirdető megművelésének.

Mert ez az erdélyi, sokat szenvedett, sokat bolygatott föld csodálatosan termékeny, kimeríthetetlenül gazdag. Televény talajában megterem minden, amire embernek, gazdagnak és szegénynek egyaránt szüksége van. A föld megtermi a magáét és nem tehet róla, hogy ura és sáfárja nem becsüli meg a bő termést. Olyan új gazdára van szükség, aki dolgoz, serény, takarékos, atyafiaiának és szomszédjainak becsületes gazdatársa, őszinte jóakarója és igazságos barátja. Olyan eszes és előrelátó gazdára, aki megérzi a vihar közeledtét, ki tudja várni a zivatar elmúlását s amikor a nap újra kiderül, harag és civódás nélkül össze tud fogni várakozó szomszédaival, hozzá tud kezdeni a közös föld verejtékes megműveléséhez.

Maniut hívják vissza a kormányzat élére

A román gazdasági válság okai

BUCURESTI. Az Adeverul intervjú-sorozatát kezd tegnapi számában a román közgazdászoktól a Rist-jelentésről. Az első intervjú Argetoianu, akinek nyilatkozata annál érdekesebb, mert a Vaidakormány tudvalevően a Népszövetséghez fordult, amelynek támogatását kérte a Rist-jelentés által tanácsolt átszervezési munkájához.

Argetoianu a következőket mondotta az újságíróknak:

— Abban a helyzetben, amelyben mi élünk, a Rist-jelentésnek semmiféle jelentősége nincsen. Ezt a jelentést bármely közgazdasági professzor és bármely államra vonatkozóan ugyanígy szerkesztette volna meg. Lehet, hogy ha nem Rist készíti és nem Romániára vonatkozik, úgy talán engedékenyebb lett volna, de ez nem is lényeges. A 66 oldalas jelentés főkonklúziói a következők:

Az ország pénzügyi krízise a pénzügyi deficitnek tulajdonítható, amely viszont a közgazdaság következménye, ami nem felel meg sem a könyvelés, sem nemzetközi konvenciók doktrínáris előírásainak.

A professzornak mindkét állítását helytelennek tartom. Nem a

deficit okozza a krízist, hanem a krízis a deficitet. Nem kell elfelejteni, hogy Romániában 1916-ban, tehát 16 éve kezdődött a krízis, azóta vesződünk a szegénységgel. A deficit elsősorban annak tulajdonítható, hogy szegények vagyunk, mert lehetetlen normálisan értékesítenünk legfőbb terményeinket. Bizonyítja ezt, hogy ha eltekintünk az előző évek deficitjeitől és csak az 1932 évet vesszük elő, konstataciónk kell, hogy ezt az évet sem tudjuk likvidálni a folyó inkasszók kal. Ne felejtjük el, hogy 18 hónap óta nem a jövedelemből fizetnek adót, mert jövedelem nincs, hanem a tőkéből. Amikor mi a Rist-jelentést terveztük, arra számítottunk, hogy majd megtanítanak bennünket, mit kell tennünk a jövőben és arra, hogy majd támogatják az államot kötelezettségeinek teljesítésében. De a Rist-jelentés megjelenése idején már megváltozott a nyugati konjunktúra és ilyen pénzügyi támogatásról nem lehet szó.

Argetoianu nyilatkozatához még utóiratként a következőket fűzi: A Rist-jelentés tartalmára még rá fogok térni, ha az idő kissé lehül. Vannak benne hibák, rossz információk és tévedések, amelyekre még reflektálni fogok.

Francia vélemény arról, hogyan lehetne szanálni Románia mai válságos helyzetét

BUCURESTI. Az Adeverul a kormány genfi jegyzékével kapcsolatban beszélgetést közöl egy kiváló francia politikustól, aki többek között a következőket mondja:

1. Romániának minden körülmények között Genfbe kell jönnie.

2. Romániának igénybe kell vennie a külföldi szakértők támogatását az állami apparátus reorganizálása érdekében.

3. Ami a Romániának nyújtandó pénzügyi támogatást illeti, erre ama garancia nélkül, hogy a pénzügyek kezelésének rendszerét a külföldi szakértők kívánságának

megfelelően reorganizálják, nem lehet szó.

4. A terv, amelynek alapján a külföldi szakértők ezt a reorganizációt elképzelik, nagyjában a következő:

a) A minisztériumok teljes átszervezése.

b) Az állami apparátus 30 százalékos leépítése.

c) Az egyenes és közvetett adóinkasszó rendszerének legteljesebb megváltoztatása.

d) Takarékoság az egész vonalon a legvégső határig.

Maniu a front élén

BUCURESTI. Az Adeverul erdélyi szerkesztősége a politikai helyzettel foglalkozva megállapít

ja, hogy kezd kikristályosodni. A tisztázódás nap-nap után világosan látható. Attól kezdve, hogy Maniu

Gyula megtette az első lépést és jelöltséget vállalt, előrelátható, hogy Maniu Gyula megtette az első lépést és jelöltséget vállalt, előrelátható, hogy a nemzeti-parasztpárt választási győzelme esetén, — ami több, mint bizonyos, — egységesen arra fogja kérni Maniut, fogadjon el a kormány elnökségét. Maniu nem térhet majd ki ez elől, annál kevésbbé, mert egyedül ő tudja a nemzeti-parasztpártot igazán kézben tartani, ami pedig a jövő politikai harcában rendkívüli fontossága. Így ősszel Maniu-kormányunk lesz — írja az Adeverul, — amely egész sorát fogja hozni állami és gazdasági életünket reorganizáló nagyszabású reformoknak.

Az ukrán kartell

BUCURESTI. A nemzeti-parasztpárt választási kartellt kötött az ukránokkal. Az ukrán párt ezt kommunikében közli összes vidéki szervezeteivel és közli, hogy a párt 4 képviselői és 2 szenátor mandátumot fog kapni.

Az 1927. évi liberális választások a titkos jelentések tükrében

BUCURESTI. A Lupta igen érdekes cikksorozatot kezd az 1927. évi liberális választásokról. A lap szemelvényeket közöl a belügyminisztérium, a csendőrfőparancsnokság és a különböző katonai parancsnokságok titkos rendeleteiből és jelentéseiből, amelyek élénken rávilágítanak a liberálisok eszközeire a választások terén. A katonai jelentések hangoztatják, hogy az ország népe a nemzeti-parasztpárttal tart és precíz utasításokat kérnek, mert különben a kormány meg fog bukni a választásokon. A Lupta több számmal iktatott és névvel aláírt táviratot közöl állításainak igazolásául.

BERLINBEN BARIKÁDOKAT EMELTEK A KOMMUNISTÁK

BERLIN. Az estéli órákban Berlin uccáin hatalmas kommunista felvonulások voltak. A rendőrség szét akarta ugrasztani őket, azonban a kommunisták ellentámadtak s hirtelen épített barikádjaik mögött majdnem reggelig tartották a harcot, míg végre a rendőrségnek sikerült a tüntető kommunistákat szétkergetni. Tíz rendőr megsebesült, azonkívül egy halottja van a tüntetésnek.

Titulescu Genfi tárgyalásai

GENF. Titulescu tegnap este Genfben érkezett, hogy részt vegyen a nagygyűlésen. Ezen alkalommal hosszabb ideig tárgyalt Zaleskivel, Paul Boncourral és Jovenollal, a Népszövetség főtárgyalójával. Azután felkereste Grandi olasz minisztert.

Élet-halál harc a liberálisok ellen

BUCURESTI. Bratianu György és Duca liberális pártjai között egyre élesebb a választási harc. A Viitorul azzal vádolja a gheorgistákat, hogy titkos megegyezésük van a kormánnyal, amely nem is harcol ellenük és ez az oka, hogy Bratianu Györgyék nem léptek be az ellenzék közös választási bizottságába.

A Miscarea határozottan cáfolja a Viitorul állítását és ennek bizonyosságául igéri, hogy ezentul állandóan közölni fogja a választási panaszokat, azonban hangsúlyozza, hogy egy pontban tényleg egyetemes a nemzeti-parasztpárt a gheorgista párttal abban, hogy addig folytatják a harcot a liberálisok és Duca ellen, amíg ki nem végzik.

Panaszok a kompenzációs pénztár ellen

BUCURESTI. A Banca Nationalához nap-nap után érkeznek panaszok a kompenzációs pénztár működése ellen, amely rendkívül nehézkes és igen sok bajt okoz. Szülők, akik külföldön tanuló gyermekeiknek, rokonok, akik idegenben levő beteg hozzátartozóiknak akarnak sürgősen pénzt küldeni, kénytelenek hetekig várni a kompenzációs pénztár engedélyére. A Banca Nationala a pénzügyminiszterrel együtt intézkedni fog a pénztár munkájának egyszerűsítéséről.

RÁDIÓ

SZOMBAT, JÚNIUS 25.

BUCURESTI. 15: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Vegyes hangverseny. 19: A hangverseny folytatása. 20: Rádiószabadgyűlés. 20.40: Gramofon. 21: Srammel-kvartett. 21.50: Vidám negyedóra. 21.45: Román zene.

BUDAPEST. 11.15: Gramofon. 14: Déli harangszó. 14.05: Honvédszenekari hangverseny. 18: Gyermekrádió. 19: A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánya. 20: A Citera Egyesület hangversenye. 20.45: Gyóni-émlékünnepély. 21.50: Dalok. 22: Operettelőadás. Utána Farkas Jenő cigányzenekara.

BÉCS. 15.30: Nemes de Almar-zenekar. 15.45: Fleta gramofonon. 17.30: Gramofon. 19: Hangverseny. 21.20: Cselló-hangverseny. 22.10: Die gold'ne Meisterin, Eysler operettje. 24.30: Táncczene.

Villany-, házteléfono-,
csengő- és vízvezeték-sze-
relési munkákat tökéle-
tesen, jól és olcsón végez

Nádler,

Strada Avram Iancu
(Petőfi-u.) 17. szám.

Ma dönt az Országos Magyar Párt

az önálló lista és a jelölések sorsáról

CLUJ-KOLOZSVÁR. Az országos Magyar Párt elnöksége ma délután gyűl össze a párt monostor-uti helyiségében, hogy döntést hozzon a központi és vidéki tagozatok képviselői és szenátor jelölései ügyében. Ezt a határozatot vasárnap a párt intéző-bizottsága elé terjesztik végleges jóváhagyás céljából. Amint már közöltük, úgy a kolozsvári, mint a kolozsmegyei magyarság egyhangú óhaja az, hogy az Országos Magyar Párt elnöke, gróf Bethlen György legyen Kolozsmegye magyar listavezetője.

A képviselő állások többi jelöltjei: dr. Szász Ferenc, Károlyi Sándor, Szabó József, dr. Bibó Béla és dr. Péterffy Jenő, szenátorjelöltek pedig: Vásárhelyi János és Hankó Veres Károly, akik mellett szintén egyhangú közbizalom nyilvánul meg.

Ugyancsak a mai elnöki ta-

nács és vasárnapi intéző-bizottsági ülés fog végleges döntést hozni a tagozatok jelentései alapján arról a nagyfontosságú kérdéssről is, hogy az Országos Magyar Párt, a közhangulatnak megfelelően, önálló listával menjen-e a választási küzdelembe, amelynek kedvező kimenetelére az eddigi jelek szerint a legnagyobb esélyei mutatkoznak annál is inkább, mert egy esetleges választási kartell sem biztosított volna többet a Magyar Párt által előírányzott mandátumok számánál.

Az Országos Magyar Párt szombati és vasárnapi döntő napjai elé úgy a központi, mint az összes vidéki tagozatok intéző bizottsági delegátusai, valamint az egész ország magyarsága lelkes és feszült várakozással tekint.

A menekülő kommunista póre

CLUJ-KOLOZSVÁR. Tegnap délután a törvényszék első szekciójára érdekes, de már megszokottá vált kommunista ügyet tárgyalt. A vádlottak padján a Pável néven ismert Varga Valér 20 éves Str. Căpitan Ignate 7. szám alatt lakó kereskedősegéd ült, államellenes izgatás és ugyanilyen természetű röpcédulák terjesztése miatt. Az elnök elsősorban Orlescu sziguranca főnökhelyettesét hallgatta ki, aki tanuvallomásában eskü alatt állította, hogy Varga tevékeny részt vett az október 6-ára tervezett tüntetés előkészítésében. A megbe-

szélt találkán azonban Orlescu lefogta, amidőn be akarta kísélni a rendőrségre s megindultak a vasút felé, Varga futásnak eredt és csak úgy sikerült újra elfogni Orlescu komiszárnak, hogy tolvajt, betörőt kiáltva utána, fölhiyta a járőrök figyelmét, akik aztán segédkeztek a tolvajnak titulált menekülő kommunista elfogásában.

Utána Pop Leontin sziguranca főnök vallomása következett, aki azt állította, hogy egy törvény ellenesen megjelenő, államellenes lapban Varga külön dicsőretet kapott lelkes kommunista munkásságáért.

Egy adóügynök basáskodása

PETROSENI-PETROZSÉNY. Az elmúlt tíz év alatt a Zsilvölgye valószínűleg afrikai gyarmattá süllyedt a tömeges kizsákmányolások következtében. Az a vidék, amely az országnak kincses bányája volt, ma kifosztva, tönkretéve, alétan fekszik az enyészet karjaiban. Lehet, hogy föl sem támad soha. És mindezek mellett még a mostani napokban is állandó zaklatások érik a kiskirályok részéről.

A zsilvölgyi állapotokra nagyon jellemző a következő eset: Szinte egy évig terrorizálta a zsilvölgyi lakókat egy Simeria nevű adóügynök, aki szolgálatkészségével bámulatba ejtette a fölöttöseit. Most egy rövid ideig való távollét után ismét megjelent Petrozsényban, ahol

a legbrutálisabban kezdett a működéséhez.

Egy szép napon a végrehajtó ur megjelent dr. Salzel állatorvos lakásán és felhívta az állatorvos figyelmét, hogy azonnal fizesse ki az adóhátralékát, ami 4300 lejre rug. Az állatorvos kijelentette, hogy egyszerre nem képes kifizetni ezt az összeget, mivel fizetést már hat hónapja nem kapott, de tekintet nélkül erre, felvilágosította a basáskodó kiskirályt, hogy ő július 1—18-ig rendben van az adójával és a második fél évre is csak 2310 lej a hátraléka. Az adóbehajtó ezt nem akarta tudomásul venni, mire az orvos kérte, hogy várjon egy pár percig, amíg kölcsön kér a szomszédjától. Ez sem nyugtatta meg a hirhadt adóbehajtó urat, hanem behívta

a künnálló segédek s azok

segítségével az összes butorokat egy teherszállító kocsi rakta.

Ezután a művelet után végig sétaoltatta a kocsit a városon keresztül s csak azután ment az adóhivatal felé. Mikor dr. Rădoin főállatorvos megkérdezte, hogy miért teszi ezt, fölényes cinizmussal jelentette ki, hogy „ez nagyon jó reklám a mi üzletünknek.”

Dr. Salzel az eset után azonnal felkereste Frăncu ellenőrt, akit megkért, hogy intézkedjék azonnal ebben a kényes ügyben. Frăncu rögtön kiadta a rendelkezést, hogy szállítsák vissza a butorokat, de az adóbehajtó ur csak a késő esti órákban került haza. A butorokat pedig csak ezután tudták haza szállítani alaposan megrongálódva az irtózatos záporban.

Dr. Salzel ezután a pénzügyminiszterhez fordult feljelentésével

a zsilvölgyi lakosok nagy öröme. Ugyisint dr. Bontescu volt miniszter is, ki éppen ott tartózkodott, táviratilag kért a minisztertől elégtételt ebben az ügyben és erőteljes megtorlások bevezetését sürgeti.

Jó volna, ha vége volna már az ilyen kilengéseknek, mert az ilyen emberek csak kompromittálják az intézményeket, amelyeknek képviselői, hiszen az állam sem engedheti meg, hogy alkalmazottai anarchiát és forradalmat csináljanak a nép között. Az ilyen emberek egy percig se maradjanak állami szolgálatban. Tegyenek már egyszer pontot az ilyen anarchikus rendszer végére.

Közgazdaság

40 MILLIÓ A SZESZ MONOPOLBÓL

BUCURESTI. A szeszmonopolium igazgatósága tegnap 40 millió lejt fizetett be az állampénztárba, mint a szeszmonopolium első jóvedelmét.

—
AZ OSZTRÁK CLEARING KEDVEZMÉNYEI

BUCURESTI. Az osztrákokkal kötött clearing-szerződés nagyfontosságú kedvezményt nyújt a román importőröknek és exportőröknek. Arról van szó, hogy megengedtek az importőröknek, hogy Bécsben fizetendő tartozásukat román exportőröknek leljen fizethessék, akik így Ausztriától járó schilling követelésük helyett lejt kapnak. A rendelkezés nagy megelégedést keltett, így az importőrök, mint az exportőrök, között.

Negyvenmillió kisebbségi kongresszusa

BÉCS. A nemzetiségi kisebbségek szokásos gyűlésüket a jelen évben nem Genfben, hanem Bécsben fogják tartani. Ezen a gyűlésen Európa összes kisebbségei részt fognak venni. A képviselők 40 millió kisebbségnek a nevében protestálnak a Népszövetséghez, saját ügyeik orvoslásáért. Legelőször is állást foglal a Népszövetség a kisebbségi ügyekben tanúsított lassúsága ellen. Ezen állásfoglalásban nem veszi külön-külön minden egyes nemzet sérelmét, hanem — mint akik egy hajóban eveznek — mint egy egységes tömeg fordul most a Népszövetséghez s csak éppen az utóbbi idők legégbekiáltóbb sérelmeit emeli ki memorandumában.

Belecsapott a villám egy petróleum tisztító kazánba

PLOESTI. Ploestiben és környékén tegnap félelmetes felhőszakadás volt. Majdnem egy óra hosszáig víz alatt állott a város, melynek következtében több ház is összeomlott. A víz több helyen ki-mosta a töltéseket és így a vasúti forgalom rövid ideig szintén kénytelen volt szünetelni. Egy villám belecsapott a „Luciana” nevű petróleumtisztító gépbe, mely azonnal meggyúlt.

A vészjel leadása után a tűzoltók a helyszínen megjelentek és két órai életveszélyes munka után sikerült a tüzet lokalizálni. A károkat ezideig még nem tudták megállapítani.

Bécsben ismét kitörték az antiszemita zavar- gások

BÉCS. A bécsi egyetem orvosi fakultásán tegnap hatalmas méretű tüntetések voltak. A diákok, akik nem voltak megelégedve az egyetemi szabályzat új rendjével, tüntető csoportokba alakulva, felvonultak a városra. A csöndes felvonulás sokhelyen világnézeti harcokba csapott át. Több zsidó diákot és járőrlőt inzultáltak a diákok. A rendőrség közbelépése akadályozta meg a szenvedélyek elfajulását. A kivezényelt karhatalom megszállva tartja az egyetem épületét.

HIREK

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Junius 25 szombat. Róm. kath.
Vilmos Görög. Febronia. Prot.
Rudolf Prospér. 21. Szivan.

Jóreggelt!

Szekéren hozták a pénzügyigazgató-
székhely a kolozsvári tisztviselők fizeté-
sét. És a nyugdíjasokét? A Gönczöl sze-
kerén...

Kiskoru a bíró előtt.

— Mi a foglalkozásod?

— Én az apám mesterségét folytatom.

— És mi az apád?

— Munkanélküli.

Az ugynevezett magyar gazdaszövel-
ség küldöttsége itt előszobázott a ko-
lozsvári nemzeti-párt klubjában. Vélet-
lenül benyitottam. Magyar láttam köz-
lük, de se gazdát, se szöveget...

Korteshumor.

— Hogy hívják Marosvásárhelyen a
pecsenyefésőket (fripturistákat)?

— ? ?

— Flekkenesők.

Lokálpatriotizmus.

— Hallotta, hogy Törzs Jenő, a bu-
dapesti Vigszínház művésze is erdélyi?

— ? ?

— Törzsvendég volt a kolozsvári Nem-
york-kávéházban.

— **Időjárás.** A budapesti meteo-
rológiai intézet időjárásjelentése
szerint ovábrba is hűvös, helyen-
ként esős idő várható.

— **Inspekción győgszertárak.**
Dr. Biró, Fötér; Apostol, C. Reg.
Ferd; Demeter, C. Motilor; Pa-
lóczy, C. Viet.

— **Ma kezdődnek meg az éret-
ségi vizsgálatok.** Ma 25-én az or-
szág összes városaiban, megke-
zdődnek az érettségi írásbeli viz-
sgálatok.

— **A nyomdászok új kollektív-
szerződése.** Junius 27-én kezdőd-
nek Kolozsváron az erdélyi, bánáti
és bukovinai nyomdászok és nyom-
datulajdonosokra nagyfontosságú
tárgyalásai a kollektív-szerződés
megújításáról. A tárgyalásokat
Chirila munkaügyi vezérinspektor
fogja vezetni.

— **Idegen állampolgárok a cseh-
szlovák főiskolákon.** A cseh-
szlovák iskolaügyi miniszté-
rium rendelkezése szerint 1932—
33. iskolaévtől kezdődőleg azon
idegen állampolgárok, akik cseh-
szlovákiai főiskolára akarnak be-
iratkozni, kötelesek a középiskolai
hitelesített bizonyítványt felmutat-
ni. Hitelesíteni lehet a kultusz és
külgyminisztériumnál, esetleg a
csehszlovák követségen.

— **Életveszélyes orrvérzés.** Teg-
nap délnél a mentők a Pata-ucca
122. szám alá szállottak ki. Erdélyi
Gézának kora reggel óta közel
egy liter vére folyt el és semmi-
képpen nem lehetett megállítani a
súlyos orrvérzést házi győgsze-
rekkel. Mikor dr. Mohaiu szolgál-
tos mentőorvos a helyszínre érke-
zett, már a szerencsétlen asszony
elvesztette eszméletét a súlyos vér-
vesztés következtében. A beteget
vérátömlesztéssel adták vissza az
életnek.

Tarszekerekkel szállítottak az ügyészségre a lefoglalt kommunista iratokat

80 gyanúsítottat tartóztattak eddig le

BUCURESTI. Mint már közöl-
tuk, tegnap délelőtt kísérték át
az ügyészségre a kommunista
szervezkedés letartóztatottjait. A
rendőrség és szőguranca munkáját
ebben az ügyben Eugen Cristescu
vezérigazgató irányította, aki sok
száz oldalas jegyzőkönyvet küldött
át az ügyészségre, ahova egyúttal
társzekerekkel szállították a le-
foglalt 200 féle röpiratot és más
nyomtatványokat.

Ami Patrascanu Laurentiu ügyét
illeti, már május 1. előtt le akarták
tartóztatni, de akkor eltűnt. Szer-
dán este vették észre az állam-
rendőrség emberei a Lascar Catar-
giu utcában, amikor egy autóban

ült és a soffőr segítségével sikerült
letartóztatni. Behozonyítást nyert,
hogy Patrascanu Moszkvában és
Berlinben járt, ahol pénzt és utasi-
tásokat kapott és állandó kapaso-
latban volt Gustav Arnolddal. Ő
szerkesztette a legtöbb románnyel-
vű manifesztumot és röpiratot. Ki-
vüle letartóztatták és az ügyész-
ségre vitték Gustav Arnoldot, a fe-
leségét, Máriát, Stelian Voitila,
Goldmann Béla, Mayer Avram,
Chisnievsky Sima, Taciu Ioan,
Halif Paul, Semisler Emma, For-
tu Taru és Cohen Gabriel kommu-
nistákat. Még 80 letartóztatott van
a vidéken, akiket az illetékes
ügyészségekhez kísérnek át.

Rendületlenül kitart példátlanul

olcsó áraival

CZINK

festő és vegytisztítógyára.

— **Román baritonista nemzet-
közi versenyen.** Serban Tasian a
napokban Bécsben tartott nemzet-
közi ének-versenyen a legnagyobb
kitüntetést nyerte el. Első díjat
kapott a világ legjobb 500 énekese
között. A fiatal román baritonista
a legkitűnőbb kvalitást képviseli.
Jövője a legszebb reményekre jo-
gosít.

— **Szent László ünnep.** Budapest.
ról jelentik, hogy a Szent László
ünnepségeket, melyeket régebben
Nagyváradon tartottak, most Szek-
szárdon folytatják le és minden év
junius 27-ét állandó ünnepnek
nyilvánította a város.

— **Végetért a berlini eucharisz-
tikus kongresszus.** A berlini
eucharisztikus kongresszus mult
héten kezdődött ájtatoskodása teg-
nap reggel ért véget. A templom-
ból kiszorultak számára ideiglenes
oltárt emeltek. Tegnap a kongresz-
szus befejeződésével konferenciát
tartottak, amelyen megjelentek az
összes külföldi delegációk. Laurin
biboros mondta a misét és azután
áldásban részesítette a megjelen-
teket.

— **Öngyilkosság vagy véletlen?**
Tegnap este a mentőket a Ferenc
József-ut 99. szám alá hívták ki
telefonon, ahol Szász Béla 26 éves
állás nélküli pincér feküdt az ágyán
eszméletlenül állapotban. A mentő-
orvos hirtelen nem tudta megállá-
pítani a betegség okát, gyomormo-
sást alkalmazott, mire kint, hogy
Szász Béla eszméletlenül állapotának
az az oka, hogy a morfiumot tar-
talmazó Dial nevű győgszertől
igen nagy mennyiséget vett be. A
mentők távozásáig Szász még nem
tért magához és így nem lehet tud-
ni, hogy öngyilkossági kísérlet
vagy pedig véletlen szerencsétlen-
ség történt.

— **Farkasjárás — nyáron.** Kiska-
pusról jelenti a csendőrséghez az
utóbbi napokban a kiskapusi er-
dőben annyira elszaporodtak a
farkasok, hogy nap-nap után tize-
deli az éhes farka a karám juhait.
Tegnapelőtt éjjel egy hosszú csor-
da merészkedett be a falu közelébe
és több mint 60 juhot marcangol-
tak szét a megvadult állatok. A teg-
nap nap folyamán a kolozsvári
„Hubertus” társaság nagy vadász-
kirándulást tett Kiskapusra a far-
kasok kiirtása céljából.

— **Meglopta gazdáját.** Nádasról
jelentik, hogy Ghita Dumitru 21
éves nádas szolga tegnap éjjel volt
gazdájának Danciu Juonnak beha-
tolt lakásába és háromezer lej ér-
tékű ruhaneműt lopott el. Mikor a
pénzes szekrényt akarta feltörni, a
zajra felébredt a ház népe és a me-
nekülő legényt üldözőbe vették. Az
izgalmas hajszának a csendőrség
vetett véget. Ghita Dumitru elfog-
ták és ma reggel már át is hozták
a kolozsvári csendőrségre.

— **Magántanári képesítés.** Szent-
iványi Sándort a horwardi egye-
tem magisterét a kolozsvári unitá-
rius egyházközség fiatal lelkészét
tegnap délelőtt az Unitárius Theo-
lógia Akadémia vizsgáló bizottsá-
ga teológiai magántanárrá képesi-
tette. Szent-Iványi Sándor az ifju
unitárius lelkészek legkitűnőbb tag-
ja, aki a kolozsvári társaságok kö-
rében is nagy elismerésnek ör-
vend, eme újabb sikerét méltán
megérdemli. Sokoldalú elfoglaltsá-
ga mellett szakszerűen képezte
ki magát a teológiai tudományok-
ban több tudományos munkája je-
lent már meg s mint szépirod is
jelentős sikereket könyvelhet el.
Magántanári képesítése tudomá-
nyos és szakírói munkásságának
minden bizonnyal új erőforrása
lesz.

ELITÉLTÉK A MORGAN-CÉG SÍKKASZTOJÁT

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ma délelőtt
került tárgyalásra a törvényszék
Niculescu-tanácsa előtt a Rabino-
vici ügye. Rabinovicit három hó-
nappal ezelőtt tartóztatta le a
rendőrség, mert hamis okmányok-
kal, mint a bukaresti Morgan-cég
helyi képviselője nagy összegeket
inkasszált be. A szélhámost át-
adták az ügyészségnek. Az ügyet
megvizsgálva a bebizonyosodott a
Rabinovici ellen emelt vád és a
törvényszék ma a vádlottat 10 hó-
napi elzárásra politikai jogainak
3 évre való felfüggesztésére és a
károk megfizetésére ítélte. A vád-
lott felebbezett.

MEGSZÜNNEK A MINISZTÉ- RIUMI UTAZÁSOK

BUCURESTI. A pénzügyminisz-
ter táviratot intézett valamennyi
minisztériumhoz, tudomásul adva,
hogy a valuta védelme szempont-
jából és általános takarékosági
szempontból folyó év december 31-
ig mindenféle külföldi kiküldetés
tilos, kivéve a népszövetségek köz-
gyűléseit és a Népszövetség bizott-
ságainak az ülését.

REPÜLÉS KÖZBEN KIGYULT EGY REPÜLŐGÉP

RÓMA. Egy katonai repülőgép
1500 méter magasan lángba bo-
rult. A repülőgépen levő 3 személy
ejtőernyővel próbált megmenekül-
ni a biztos halálból, azonban a vi-
har földhöz vágta mind a hármat.
Nyomban meghaltak.

BESZÉLGETÉS A MINISZTERELNÖK- SÉGEN

Miniszterelnökségi előadó: Miniszter
ur! Goga sürgönyileg tiltakozik az el-
len, hogy a hatóságok megakadályoz-
zák választási körútjában.

Vaida: Legyen szíves másolja le a le-
peltárból Goga választát, amit ő kül-
dött nekem annak idején hasonló táv-
iratunkra.

Vegye meg Ön is
a mindennap késő délután megjelenő

Jóestét!

Ára 1 lej.

4 tömör oldalon gyor-
san és biztosan informálja
a legújabb hírekről.

Egyetlen délutáni napilap!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Calea Reg. Ferdinand 64—66.
Telefon: 61. (Mayer-nyomda.)

Mondja meg
mindenkinek: a

„Cristal”

gallériái a legfénye-
sebbek és legszebbek!

SPORT

AZ ÖKÖLVIVÁS OLIMPIKONJAI

Budapestről jelentik: Az olimpiászi kiküldetésre az előkészületi munkálatok befejezésénél tartanak. Az ökölvívóknál négy versenyző lépett előtérbe: Énekes, Kubinyi, Lovas és Szigeti.

A szatmári Törökvs Kolozsváron. Vasárnap igen érdekes sportprogramja lesz Kolozsvárnak. A szatmári Törökvs jóképességű csapata, amely többbizben volt a szatmári kerület bajnoka, jön el Kolozsvárra és mutatja be, megnyit fejlődött Szatmár futballsportja a legutóbbi évek alatt. Tudva levő, hogy a szatmári Olympia, amelyet a Törökvs a tavaszi bajnoki mérkőzéseken legyőzött, eldöntetlenül játszott a ligabajnokságért a Crisanával, amely emlékezetesen legyőzte az Universita-teát. Ez a mértékünk a szatmáriak játékeréjére igen hízegő. A Hag-gibbor megerősített csapattal áll ki és annál inkább ambicionálja a győzelmet, mert ebben a szezonban még nem szerepelt a kolozsvári közönség előtt.

Kitört a forradalom Hátsó-Indiában

LONDON. A Londonba érkező jelentések szerint Hátsó Indiában forradalom tört ki. A lakosság állandó rettegésben él a terrorcsapatok garázdálkodásai miatt. Az alkirály elmenekült. A hadsereg főparancsnokát, aki ellenszegült a forradalmároknak, agyonlőtték.

Három várost teljesen romba-döntött a földrengés és a vihar

MEXIKÓ. Kuyutlan tenger mellett fekvő várost az óriási tengeri vihar s egy heves földrengés teljesen össze rombolta. Az áldozatok száma óriási. Eddig 45 halottat ástak ki a romok alól. Manzanillo és Colima városokat is hasonlóképpen összerombolta a vihar.

MAGYARORSZÁG IS RENDEZI A MEZŐGAZDASÁGI ADÓSSÁGOKAT

BUDAPEST. A képviselőház folyosóján élénken tárgyalták gróf Károlyi Gyula miniszterelnök tegnap bejelentését a mezőgazdasági adósságok rendezéséről. A képviselők, pártállásra való tekintet nélkül nagy rokonszenvvel fogadták Károlyi miniszterelnök reformját.

— Változások a kolozsvári pénzügyigazgatóságon. Amint már a „Jóestét!” megírta, dr. Tartia Aurél pénzügyigazgatót, akit a Jorga-kormány a feketeszesz-ügy miatt felfüggesztett állásától, a kormány visszahelyezte pozíciójába. Dr. Tartia pénzügyigazgató ma reggel veszi át újra hivatalát. Pop Aurél, aki Tartia helyett működött pénzügyigazgatói minőségben elhelyezték Kolozsvárról. Tegnap délután érkezett pénzügyminiszeri távirat szerint Moscan a delegált pénzügyi inspektort Bukarestbe visszarendelték. A közeljövőben újabb átszervezések lesznek a kolozsvári pénzügyigazgatóságon.

Heves összeecsapások a kolozsvári liberálisok jelölésén

CLUJ-KOLOZSVÁR. A liberális párt kolozsvári vezérő bizottsága dr. Lapedatu Sándor volt kultusz-miniszter egyetemi tanár lakásán összejevetelt tartott. A gyűlés tárgya a jelölések megejtése volt, amit Kolozsmegyére nézve a következőképpen oldottak meg:

Listavezető Lapedatu, mint az erdélyi ó-liberálisok vezére, majd Petre Bucoveanu, Titus Gane, dr. Ureche, dr. E. Dunca, dr. Nistor V., dr. Dan. P. ügyvédek következnek. A lista összeállítása közben heves összeecsapások voltak a párt öreg és fiatal tagjai között. Az erdélyi és bánáti fiatal politikusok nem hajlandók tovább tűrni az öregek elnyomását, különösen nem azokat, akik az ország másik ré-

szén laknak, mivel ezeknek semmi közös érdekük nincsen az itteni lakossággal. A jelölések közben a párt vezérei közül egy páran töröltetni akarták Bucoveanút, amit ennek a hívei nem fogadtak el. Ezzel kapcsolatban dr. Nistor Virgil és dr. Dunca Jénő között parázs vita keletkezett. Végül Lapedatu tartott expozét az ifjú liberálisokról. A vitába Iliescu bankár és zálogház-tulajdonos is bekapcsolódik és kijelenti, hogy visszaveszi cselekvési szabadságát.

A heves összeecsapások következtében nincs kizárva, hogy az erdélyi ó-liberálisok, három csoportba szakadnak: Lapedatu, Bucoveanu és Dan Partenie vezérekkel.

Ismét kitörőben van a gabella-háború

CLUJ-KOLOZSVÁR. A kolozsvári ortodox zsidóság körében ismét kitört az elkeseredett harc a gabella vágatási adó miatt. A múltban ez a harc már addig fajult, hogy a vádlottak padjára ültette Glasner főrabbi, a gabella-ügyből kifolyó állítólagos megvesztegetésért. Utána rövid ideig nyugvó pont-ra jutott ez az áldatlan, elkeseredett harc. De most újra feléledt.

A hitbuzgó zsidó iparosok felháborodva mesélték el munkatársuknak az alábbiakat:

— Egy ruca öléséért 14 lejt kell, hogy a hitközségnek fizessenek, egy tyúk után 10 lejt, egy liba után 30 lejt, egy kiló marhahús után 10 lejt. Ez mégis csak felháborító do-

log Glasner főrabbi 60 ezer lejes havi fizetése mellett. Amikor ilyen nagy a nyomorúság, amikor ennyire nincs pénze senkinek, akkor ilyen adót nem róhatnak a hívekre. Ha rövidesen nem intézkedik Glasner főrabbi, akkor kénytelenek leszünk tréfli kosztot enni. A nyomor kényszerít rá.

Ez volna a szegény hívő izraeliták panasza. Teljesen igaz. Utóvégre is hatvenezer lejből nyugodtan meglehet fizetni 30 lej adót egy libaölésért, de egy éhes munkanélküli honnan teremtsen elő felnevelt libájának a védőjét?

Erre hívja fel a zsidó hitközség figyelmét sok-sok szegény zsidó munkás és iparos.

Erélyes fellépésre készülnek a nyugdíjasok

CLUJ-KOLOZSVÁR. A Nemzeti Bank által kiutalt s a kolozsvári pénzügyigazgatósághoz érkezett fizetések ügyével kapcsolatosan aggasztó fordulat állott be a nyomorgó, éhező nyugdíjasok bizonytalan sorsában. A kolozsvári nyugdíjasok körében érthető elégedetlenséget keltett, hogy eddig egyetlen banit sem fizettek ki a múlt évi október, november, december és az idei március, június havi nyugdíjhátralékok törlesztésére. A pénzügyigazgatóság közlése szerint az akreditív, azaz kiutalás a nyug-

tíjak kifizetésére máig sem érkezett meg. Mindezek a lesújtó körülmények arra indították a nyugdíjasok szövetségét, hogy holnap vasárnap délelőtt Piata Cuza Voda (v. Bocskay-tér) 2. szám alatti irodájában rendkívül gyűlésre hívja össze tagjait a nagyfontosságú kérdés megoldására. A szövetség elnöke, Pop Valér kéri az összes kolozsvári nyugdíjasokat, hogy a vasárnap délelőtti gyűlésen teljes számban jelenjenek meg s ezzel is kifejezést adjanak elkeseredett és jogos panaszuiknak.

Két falu népét marta össze az elszabadult veszett kutya

FOGARAS. Tegnap délelőtt Declean és Voila, Fogaras megyei községekben több mint husz embert borzalmasan összeharapott egy elszabadult veszett kutya. Többek között Vandrea Maria 32 éves munkásasszonyra ráugrott, hogy a megrémült nő elesett. Lábaival és kezével próbált védekezni a halált csatagó harapásoktól, azonban Bodri több helyen súlyosan összeharapta és tovább rohant. Még néhány rettenetes harapás után félóra múlva Voila községen folytatta harapásait. A nagyuton ját-

zó gyermekek közül Taflean Gheorghe és Pop Danilát karján és arcán rémesen összemarta. A kilencéves Danilának arca felismerhetetlenné vált a halálos harapásoktól. Ma délelőtt Kolozsvárra érkezett Vandrea Maria és a két gyerek. A Pasteur intézetben mindhármut beoltották, de Pop Danilának aligha fog használni a szérum, ugyanis a szerencsétlen gyerek szeme alatt azok a véres harapások igen könnyen halált jelenthetnek.

Harminchatmillió hamis kenyérbelyeget csináltak

BUCURESTI. A sziguranca érelyesen folytatja a nyomozást a kenyérbelyeghamisítások ügyében. A Calea Prahovein leleplezett gyárról kiderült, hogy havonként 3 millió kenyérbelyeget készített, úgy, hogy fennállása óta mintegy 36 millió hamis kenyérbelyeg készült ebben a gyárban. Tekintettel arra, hogy a belyegeket féláron hozták forgalomba, így a kár körülbelül 17 millióra tehető. A Banca Nationala egyik igazgatója megvizsgálta a gépeket és megállapította, hogy azokkal a legnagyobb könnyedséggel hamis bankjegyeket is lehet előállítani, úgy, hogy, ha a kenyérbelyeg hamisítást befejezték volna, valószínűleg 5000 lejes bankjegyet hamisítottak volna, erre azonban már nem került a sor. A bukaresti rendőrség eddig 35 péket tartóztattott le, akik ettől a gyártól vásárolták a hamis belyeget. Vidéken is folyik a vizsgálat.

Kettős gyilkosság a falusi táncban

CORABIA. Orlea-Romanesti megyei községben borzalmas gyilkosság történt, amely páratlan a maga nemében. Popescu Constantin falusi zenész szerződött, hogy muzsikál a falusi legények nyári táncán. Most is a legények, leányok, annak rendje-módja szerint összegyűltek mulatni. Javában állt a tánc, amikor Popescu muzsikus felszólította a legényeket, hogy akik nem fizették meg a neki járó bért, azonnal távozzanak a táncból. A legények nem is törődtek, hanem táncoltak tovább. Erre a muzsikus előrántott egy hatalmas disznóölő kést s neki ugrott Stan Golorom nevű hatalmas legénynek. Birkóztak, öldökölték egymást, mikor a legény is késhez jutott.

A két kés megvillant s egyszerre futott célba és a két verekedő ugyanabban a pillanatban esett össze.

Az óriási esőzések elöntötték a vasútvonalakat

BUCURESTI. Erdélyben, Moldovában és Beszarábiában az elmúlt éjjel nagy felhőszakadás volt viharok kíséretében, melyek számos helyen elszakították a vonalat. Dél-Besarábiában a Basarabesca—Adatlia vonalon a víz 2 km. hosszúságban lepte el a töltést, ugyancsak a Vasile Lupu és Kisenov vonalon is. Ott a vonatok átszállással közlekednek. Moldovában Acud és Pusesti állomáson 3 kilométeren mosta el a víz a töltéseket. Tutovában Parlat valóság-gal izolálva lett másfél méter magas a víz az uccákon. A posta is víz alá került. Erdélyben Balázsfalva, Parajd, Marosvásárhely, Erdőszentgyörgy, Naszód és Kisilva között vannak forgalmi akadályok a víz miatt. A CFR minden igyekezetével azon van, hogy ezen akadályokat mielőbb megszüntethesse.

PAPIRUS

Cluj—Kolozsvár, Piata Unirii 22.
Telefonszám: 885.

PAPIRUS

Nyomatott a MAYER könyvnyomdában, Cluj—Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64—66. Telefonszám 61.